

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії

Затверджено
На засіданні кафедри економічної теорії
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № від 2022р.)

Завідувач кафедри _____
проф. Островерх П.І.

**Силабус з навчальної дисципліни
«Державне регулювання економіки та бізнесу»,
що викладається в межах ОПІ «Бізнес-економіка»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із
спеціальності 051 «Економіка»**

Львів 2022

Назва дисципліни	Державне регулювання економіки та бізнесу
Адреса викладання дисципліни	м.Львів, просп. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економічної теорії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність – 051 Економіка; спеціалізація “Бізнес-економіка”
Викладачі дисципліни	Кудин Соломія Ігорівна, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії
Контактна інформація викладачів	solomiya.kudyn@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/derzhavne-rehulyuvannya-ekonomiky-ta-biznesu-051
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Державне регулювання економіки та бізнесу» є нормативною дисципліною для спеціальності 051 Економіка спеціалізації «Бізнес економіка, для освітньої програми «Бакалавр», яка викладається у восьмому семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, про, цілі, форми, методи та інструменти державного впливу на ринкову економіку, а також про особливості регулювання підприємництва та окремих сфер господарської, науково-технічної та інноваційної діяльності, висвітлення управління структурною перебудовою, регулювання розвитку регіонів та використання природних ресурсів, охорони природи та навколишнього природного середовища. Проблеми державного регулювання вітчизняної економіки розглядаються через призму світового досвіду впливу на економічний та соціальний розвиток, загальносвітових тенденцій та національних особливостей з урахуванням реалій економічного і соціально-політичного життя в Україні.
Мета та цілі дисципліни	Мета навчальної дисципліни – дати студентам знання про сутність, засоби, сфери, об’єкти та механізми державного регулювання економіки. Особливого значення набуває з’ясування ролі його інструментів, а саме: прогнозування, планування, прогнозування. В умовах ринкової трансформації економіки України підвищується необхідність усвідомленого впливу держави на формування сучасних цивілізованих соціально-економічних відносин. Завдання курсу полягає в ознайомленні із сучасними проблемами державного регулювання як вітчизняної так і світової економіки. Розкрити методологічні засади державного регулювання економіки та показати його значення в умовах ринкової економіки.
Література для вивчення дисципліни	1. Лисак В.Ю. Державне регулювання економіки [Текст] : навч.- посіб. для студентів ден. форми навчання напряму підгот. 6.030504 "Економіка підприємства" / [В. Ю. Лисак] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Екон. ф-т, Каф. економіки підприємства. - Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. - 132 с. 2. Національна економіка: Підручник. / За ред. П.В. Круша. - К. : Каравела. - 2018. - 533 с.

	<p>3. Сенишин О.С. Державне регулювання економіки [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 334 с.</p> <p>4. Чернявська О. В. Національна економіка. Навч. посіб. / О. В. Чернявська. – К.: Алерта, 2018. – 502 с.</p> <p>5. Ковтун О.І. Державне регулювання економіки. / Навч. посібник. – Львів: "Новий Світ 2000", 2006. – 432 с.</p> <p>6. Михасюк І. Р. Державне регулювання економіки : підручник / І. Р.Михасюк. – К. : Ліра-М, 2011. – 216 с.</p> <p>7. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – 3-тє вид. – К.: МАУП, 2007. – 176 с.</p> <p>8. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки:Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 214 с.</p> <p>9. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / Г. С. Третяк, К. М. Бліщук; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 125 с.</p>
Обсяг курсу	56 години аудиторних занять. З них 28 години лекцій, 28 години практичних занять та 34 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати: основні методи та інструменти державного регулювання економіки. Специфічні особливості проведення державної економічної політики в різних макроекономічних умовах.</p> <p>вміти: - застосовувати знання у практичних ситуаціях; - обирати інструментарій державного регулювання економіки та бізнесу з урахуванням цілей економічної політики та прогнозувати його вплив на поведінку суб'єктів бізнесу - обґрунтовувати вибір оптимального інструментарію державного регулювання економіки та бізнесу, а також оцінювати його ефективність і прогнозувати соціально-економічні наслідки; - самостійно аналізувати способи державного регулювання економіки та будувати логічні схеми в процесі дослідження з урахуванням цілей економічної політики.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних компетентностей: ЗК-3, ЗК 4, ЗК 11, СК 1, СК-2, СК-4, СК - 5, СК-12, СКС 4.</p> <p>Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання: ПРН 6, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 24, ПРН 28.</p>
Ключові слова	Інструменти економічної політики, державне регулювання, методи державного впливу
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Суть та необхідність державного регулювання економіки</p> <p>Тема 2. Інструменти державного регулювання економіки</p> <p>Тема 3. Структурна економічна політика</p> <p>Тема 4. Регіональна економічна політика</p> <p>Тема 5. Державне регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності</p> <p>Тема 6. Соціальна політика держави</p> <p>Тема 7. Державне регулювання підприємництва</p> <p>Тема 8. Державне регулювання аграрного сектору</p> <p>Тема 9. Державне регулювання природоохоронної діяльності</p>
Підсумковий	Екзамен письмовий/тестовий в кінці семестру/року

контроль, форма	
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з курсу «Макроекономіка» для сприйняття матеріалу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, дискусія)
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30 • контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20 • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<p>Перелік питань на іспит з курсу “Державне регулювання економіки та бізнесу”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови проведення державної економічної політики 2. Підприємницькі організації, фінансові групи та групи тиску 3. Неспроможність ринкового механізму 4. Економічна політика та необхідність її проведення 5. Концепції макроекономічної рівноваги як основа економічної

- політики держави
6. Функції економічної політики держави
 7. Витрати та вигоди переливання
 8. Вади державного регулювання.
 9. Особливості державної економічної політики в умовах перехідних економічних систем.
 10. Основні методи економічної політики. Прямі і непрямі.
 11. Інструменти економічної політики держави
 12. Правові інструменти та їх види.
 13. Основні адміністративні інструменти
 14. Державні замовлення та контракти в системі державного регулювання економіки
 15. Економічні інструменти
 16. Суть державного програмування і види програм
 17. Суть та види структур економіки
 18. Функціональні макро- та мікроекономічні пропорції
 19. Структурна політика, її цілі та види.
 20. Суть та види технологічних укладів
 21. Особливості структурної політики в розвинених країнах світу
 22. Умови та чинники, що впливають на структурну перебудову перехідної економіки України.
 23. Основні напрямки проведення структурної політики в Україні.
 24. Конкурентні переваги та пріоритетні напрямки розвитку вітчизняної економіки
 25. Суть та основні напрямки проведення регіональної політики
 26. Об'єкти та суб'єкти регіональної економічної політики
 27. Основні аспекти регіональної політики держави
 28. Економічний вимір регіонального розвитку;
 29. Проблеми фінансового забезпечення регіонів
 30. Особливості суспільно-політичного виміру регіонального розвитку;
 31. Регіональний аспект людського розвитку;
 32. Стимулювання розвитку регіонів. Депресивні території
 33. Стратегічні напрямки державної регіональної політики
 34. Суть та види інвестицій
 35. Передумови проведення державної інвестиційної політики;
 36. Інструменти регулювання умов інвестиційної діяльності
 37. Проблеми проведення та причини низької активності в інвестиційній сфері
 38. Напрямок активізації інвестиційної політики в Україні;
 39. Державна політика стимулювання інвестицій в інновації
 40. Державне агентство України з інвестицій та розвитку та його завдання.
 41. Пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні
 42. Чинники, які стримують інноваційну діяльність
 43. Суть та основні принципи державної регуляторної політики
 44. Підприємництво як об'єкт державної економічної політики
 45. Суть адміністративної реформи
 46. Реформування дозвільної системи в Україні
 47. Ідея соціальної справедливості
 48. Основні поняття соціальної сфери
 49. Соціально-орієнтована економіка
 50. Соціальна політика в Україні
 51. Природне середовище як об'єкт державного регулювання
 52. Принципи та функції державного регулювання охорони природи

	та навколишнього природного середовища 53. Державне екологічне регулювання та екологічна експертиза 54. Економічний механізм забезпечення регулювання навколишнього природного середовища 55. Відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
СК 2	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
СК 4	Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
СК 5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
СК 12	Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення

Спеціальні компетентності спеціалізації (СКС)

СКС 4	Здатність обґрунтовувати вибір оптимального інструментарію державного регулювання економіки та бізнесу, а також оцінювати його ефективність і прогнозувати соціально-економічні наслідки
--------------	--

Програмні результати навчання ПРН

ПРН 6	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
ПРН 11	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
ПРН 12	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПРН 24	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей
ПРН 28	Вміти обирати інструментарій державного регулювання економіки та бізнесу з урахуванням цілей економічної політики та прогнозувати його вплив на поведінку суб'єктів бізнесу

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання.
Змістовий модуль 1 Основи державного регулювання національної економіки					
1-2	Тема 1. Суть та необхідність державного регулювання економіки 1. Необхідність та передумови проведення державної економічної політики 2. Суть та види економічної політики 3. Функції економічної політики держави 4. Вади державного регулювання 5. Особливості державної економічної політики в умовах перехідних економічних систем	Лекція – 4 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ:1, 3, 5, 7-9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 1-2
3-4	Тема 2 Інструменти державного регулювання економіки 1. Основні методи державного впливу та правове регулювання економіки 2. Адміністративні та економічні інструменти 3. Державні замовлення та контракти в системі державного регулювання економіки 4. Суть державного програмування і види програм	Лекція – 4 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ:1, 3, 5, 7-9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 3-4
5-6	Тема 3. Структурна економічна політика 1. Суть та види структур економіки 2. Структурна політика, її цілі та види. 3. Особливості структурної політики в розвинених країнах світу 4. Умови та чинники, що впливають на структурну перебудову перехідної економіки України. 5. Основні напрямки проведення структурної політики в Україні.	Лекція – 4 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ:1-9	Опрацювати літературу, підготувати доповіді	Тиждень 5-6
7-8	Тема 4. Регіональна економічна політика 1. Суть та основні напрямки проведення регіональної політики 2. Основні тенденції регіонального розвитку України 3. Стимулювання розвитку регіонів. Депресивні території 4. Стратегічні напрямки державної регіональної політики	Лекція – 4 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ:1-9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, підготовкою доповідей)	Тиждень 7-8
Змістовий модуль 2 Державне регулювання окремих сфер та секторів економіки України					
9	Тема 5. Інвестиційна економічна політика 1. Суть інвестицій та передумови проведення державної інвестиційної політики; 2. Проблеми проведення та напрямки активізації інвестиційної політики в Україні; 3. Державна політика стимулювання інвестицій в інновації	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1, 3, 5, 9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)	Тиждень 9
10	Тема 6. Соціальна політика 1. Ідея соціальної справедливості 2. Основні поняття соціальної сфери 3. Соціально-орієнтована економіка 4. Соціальна політика в Україні	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1, 3, 5, 9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)	Тиждень 10-11

11-12	Тема 7. Державне регулювання підприємництва 1. Суть та основні принципи державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності 2. Реформування дозвільної системи в Україні 3. Аналіз регуляторного впливу 4. Основні способи підтримки МСП. 5. Оподаткування діяльності суб'єктів МСП.	Лекція – 4 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 4 год.	ОЛ:1, 3, 5, 7-9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)	Тиждень 12
13	Тема 8. Аграрна економічна політика 1. Особливості сільського господарства як галузі економіки та специфіка аграрних відносин 2. Сучасні соціально-економічні проблеми аграрного сектору України 3. Світовий досвід проведення аграрної політики 4. Реформування АПК в економіці України	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1, 3, 5, 9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)	Тиждень 13
14	Тема 9. Державне регулювання природоохоронної діяльності 1. Принципи та функції державного регулювання охорони природи та навколишнього природного середовища. 2. Державне екологічне регулювання. 3. Сутність державної екологічної експертизи. 4. Економічний механізм забезпечення охорони навколишнього природного середовища	Лекція – 2 год; Практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год.	ОЛ:1, 3, 5, 9	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань, кейсів підготовкою доповідей)	Тиждень 14

У разі необхідності внесення змін до структури чи змісту силабусу студентів буде повідомлено про такі зміни.

Автор

/С.І.Кудин/